

**ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ
และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย**

**The Relationship among Profitability, Corporate Governance, and
Corporate Social Responsibility of Companies Listed on the Stock
Exchange of Thailand**

วันที่รับบทความ : 19/10/2564

วันแก้ไขบทความ : 09/01/2565

วันตอบรับบทความ : 25/01/2565

พัทธธีรา เฟงพิศ^{1*}

Phatteera Phengphit^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการ 56-1 ณ สิ้นรอบบัญชี จากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำหรับ 483 บริษัท ในปี พ.ศ. 2557-2561 ทั้งหมด 2,308 ชุดข้อมูล โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาคือความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ROA) ตัวแปรตามคือความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (CSR) และมีระดับการกำกับดูแลกิจการเป็นตัวแปรเชิงกำกับเพื่อทดสอบผลกระทบเชิงกำกับของความสามารถในการทำกำไรของกิจการและความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เมื่อใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2,308 ชุดข้อมูล พบว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4 บริษัทจดทะเบียนที่ได้รับ

¹ อาจารย์ประจำสังกัดสาขาการบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีและสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Lecturer of Accounting Program, College of Integrated Science and Technology, Rajamangala University of Technology Lanna

* Corresponding author: E-mail address: phatteera@rmutl.ac.th

การคัดเลือกการกำกับดูแลกิจการที่อยู่ในระดับดีที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 14.7 ระดับดีมาก อยู่ที่ร้อยละ 29.6 และระดับดี อยู่ที่ร้อยละ 26.9 และไม่ถูกจัดกลุ่ม อยู่ที่ร้อยละ 28.8 และมีคะแนนระดับการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.56 คะแนนจากคะแนนเต็มทั้งหมด 1 คะแนน เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงกำกับด้วยวิธีการถดถอยเชิงพหุ พบว่า 1) ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) ระดับการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 3) ระดับการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบเชิงลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความสามารถในการทำกำไร, ความรับผิดชอบต่อสังคม, การกำกับดูแลกิจการ, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

This study aimed to examine The Relationship among Profitability, Corporate Governance, and Corporate Social Responsibility of Companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET). Data were gathered from the total of 2,308 datasets of annual reports and form 56-1, which were prepared by 483 companies at the end of accounting period during B.E. 2557-B.E.2561 as presented in the SET website. In this study, in order to examine the relationship between Profitability of Corporate, Levels of Corporate Governance and Corporate Social Responsibility of companies listed on SET, the following variables were selectively determined : Profitability of Corporate (ROA) was the independent variable; The Corporate Social Responsibility performance (CSR) was the dependent variable; and the Levels of Corporate Governance (CG) was the moderating variable.

In order to describe the preliminary statistics of the total 2,308 datasets as the research samples, the descriptive statistics was applied. The findings presented that 4% of the return on assets companies listed on the SET; 14.7% of these companies were ranked in the excellent, 29.6% were ranked in very good, and 26.9% were ranked in good levels of corporate governance; and these companies averagely earned the corporate social responsibility score at 0.56 out of 1. According to the multiple regression analysis on the relationship among profitability of corporate and the moderating effect, the results were presented as follows. 1) Profitability of Corporate positively relation to the corporate social responsibility. 2) There was a positive relationship between levels of corporate governance and the corporate social responsibility at statistical significance. 3) Levels of

Corporate Governance negatively relation to the relationships between profitability of corporate and the corporate social responsibility.

Keywords: Profitability of Corporate, Corporate Social Responsibility, Corporate Governance, Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ผลประโยชน์ทางการเงินเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัทเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งในเรื่องมูลค่าขององค์กรธุรกิจ (Valuation) ซึ่งในอดีตองค์กรธุรกิจมักมุ่งหวังถึงผลประโยชน์ของการกิจการในมุมมองเชิงตัวเลขของผลกำไรเป็นหลัก (Profit Maximization) แต่ในปัจจุบันองค์กรธุรกิจมีมุมมองที่เริ่มเปลี่ยนไปโดยมุ่งหวังสร้างความมั่งคั่งขององค์กรธุรกิจในระยะยาว (Wealth Maximization) มากขึ้น โดยเป็นการนำมุมมองในหลายมิติเข้าร่วมกัน คือ การสร้างความมั่งคั่ง (Wealth Creation) การปกป้องความมั่งคั่ง (Wealth Protection) การเพิ่มพูนความมั่งคั่ง (Wealth Accumulation) และ การส่งมอบความมั่งคั่ง (Wealth Distribution) (The Stock Exchange of Thailand, 2015) ซึ่งกล่าวโดยรวมแล้วเป็นการที่องค์กรธุรกิจสามารถสร้างรายได้ บริหารความเสี่ยงและวางแผนการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดได้ในระยะยาวแต่ในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงสังคมและผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการ (Stakeholders) ด้วย

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรธุรกิจมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน เนื่องจากการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการดำเนินงานที่คำนึงถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการเป็นหลัก (The Stock Exchange of Thailand, 2012) และในขณะเดียวกันหากองค์กรธุรกิจมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance) คือ การจัดให้มีกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรธุรกิจ (The Securities and Exchange Commission, 2017) ควบคู่ไปกับการดำเนินงานก็จะเป็นส่วนช่วยให้้องค์กรธุรกิจมีความมั่งคั่งในระยะยาวได้

แม้ว่าในอดีตจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทมาบ้างแล้วก็ตามแต่ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท รวมถึงผลกระทบเชิงกำกับของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์นี้จากกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษานี้จะสามารถเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ให้มีความสำคัญในเรื่องของการสร้างความมั่งคั่งของกิจการในระยะยาวผ่านกระบวนการความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่ดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบเชิงกำกับ (Moderating Effect) ของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาได้รวบรวมทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)
2. แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility)
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยที่ฝ่ายแรกคือตัวการ (Principal) เป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนของธุรกิจได้มอบหมายอำนาจการบริหารจัดการบริษัทให้กับฝ่ายที่สองซึ่งเรียกว่าตัวแทน (Agent) เป็นฝ่ายจัดการ ทำหน้าที่บริหารจัดการและสร้างผลการดำเนินงานของบริษัทแทนผู้เป็นเจ้าของ (Jensen & Meckling, 1976) ที่จะต้องได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนของบริษัทเนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้ซึ่งมีบทบาทเป็นเจ้าของธุรกิจและยังเป็นกลุ่มที่ได้รับความเสี่ยงในการลงทุนด้วย (Alchian & Demsetz, 1972) แต่ในบางครั้งมักเกิดปัญหาขึ้นที่เรียกว่า ปัญหาตัวแทน (Agency Problem) เป็นปัญหาที่เกิดจากผู้เป็นตัวการไม่สามารถติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของตัวแทนได้ แต่ปัญหาในลักษณะนี้สามารถลดลงได้โดยการใช้หลักการกำกับดูแลกิจการ (Anand, 2008; Clarke, 2004) ที่เป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างตัวการและตัวแทน เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มมูลค่าของบริษัทให้กับตัวการในระยะยาวโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ด้วย (The Securities and Exchange Commission, 2017)

2.แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility)

ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ คำมั่นสัญญาที่จะพัฒนาชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ด้วยการดำเนินธุรกิจ รับผิดชอบต่อสังคม และบริจาคทรัพยากรต่าง ๆ ที่องค์กรมี ในการพัฒนาให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี แนวคิดนี้มุ่งให้องค์กรธุรกิจมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยการประกอบธุรกิจอย่างรอบคอบ และช่วยเหลือด้วยทรัพยากรที่องค์กรธุรกิจมีอยู่ (Kotler & Lee, 2005) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 7 รูปแบบ ดังนี้

1. การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม (Cause Promotion)
2. การตลาดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคม (Cause-Related Marketing)
3. การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาสังคม (Corporate Social Marketing)
4. การบริจาคเพื่อการกุศล (Corporate Philanthropy)
5. การอาสาช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering)
6. การประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Business Practices)
7. การพัฒนาและส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานราก

(Developing and Delivering Affordable Products and Services)

ในประเทศไทยสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2550 ให้คำนิยามว่าความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ หมายถึง การประกอบกิจการด้วยความดูแลใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ตลอดจนมีธรรมาภิบาลเป็นเครื่องกำกับให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสและยุติธรรม มีความตระหนักถึงผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยพร้อมจะแก้ไขเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว อีกทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อความยั่งยืนของกิจการ ผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นสำหรับภาคธุรกิจเปรียบเสมือนต้นทุนอย่างหนึ่งซึ่งผลตอบแทนที่ได้กลับมาที่เห็นชัดเจนที่สุดคือ ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ว่าเป็นองค์กรที่ห่วงใยสังคมทำให้ลูกค้าเกิดความตระหนักกับรู้ในด้านดีกับองค์กรนำไปสู่ความตั้งใจซื้อหรือสนับสนุน ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสการขายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจึงถือเป็นการลงทุนที่อาจไม่ก่อผลทางตรงในระยะสั้น แต่เป็นการสร้างฐานความมั่นคงในระยะยาวสำหรับองค์กรที่มุ่งหวังความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560)

3.แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance)

การกำกับดูแลกิจการหรือบรรษัทภิบาล หมายถึง ระบบที่จัดให้มีกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน

นำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มมูลค่าให้กับเจ้าของกิจการในระยะยาวโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ด้วย (Thai Institute of Directors, 2017) โดยประกอบไปด้วยหลักปฏิบัติ 8 ข้อหลัก ดังนี้ คือ

หลักปฏิบัติ 1 ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน

หลักปฏิบัติ 2 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน

หลักปฏิบัติ 3 เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพ

หลักปฏิบัติ 4 สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและการบริหารบุคลากร

หลักปฏิบัติ 5 ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ

หลักปฏิบัติ 6 ดูแลให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสม

หลักปฏิบัติ 7 รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล

หลักปฏิบัติ 8 สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

หากกล่าวโดยสรุปในหลักที่กล่าวมาแล้ววัตถุประสงค์หลักของการกำกับดูแลกิจการ ก็คือการพยายามจำกัดและลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างตัวการและตัวแทนให้เหลือน้อยที่สุด สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย เพื่อก่อให้เกิดมูลค่ากิจการที่สูงที่สุดและหากกิจการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะทำให้บริษัทมีโครงสร้างที่ช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในการบรรลุวัตถุประสงค์ ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินการอีกด้วย

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Chaimala and Tanupol (2017) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทำ ความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานขององค์กรโดยมีกลุ่มตัวอย่างคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี 2554-2558 จำนวน 425 บริษัท 8 กลุ่มอุตสาหกรรม เทคนิคทางสถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีการร่วมทุนกับบริษัทข้ามชาติในกลุ่มประเทศ OECD และการเปิดเผยการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร (ROA) ส่วนการมีนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสามารถในการทำกำไร (ROA)

Hensawang (2017) ได้ศึกษาถึงผลกระทบจากระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่อผลตอบแทนส่วนเกินและผลประโยชน์ทางการเงินโดยมีกลุ่มตัวอย่างคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง 3 ปี (พ.ศ.2556-2558) เทคนิคทางสถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่าระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลประโยชน์ทางการเงิน

Majeed, Tariq and Saleem (2015) ได้ศึกษาถึงผลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีกลุ่มประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในประเทศปากีสถาน โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ในช่วงปี 2550-2554 และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

(Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการกำกับดูแลกิจการในเรื่องของขนาดของคณะกรรมการบริษัท ความเป็นองค์กร และ ความรับผิดชอบของเจ้าของกิจการ รวมถึงขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการรายงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมแสดงให้เห็นว่าการกำกับดูแลกิจการมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ รวมไปถึงการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียของกิจการด้วย

ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างความสามารถในการทำกำไร การกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโดยหาว่าการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นเปรียบเสมือนต้นทุนอย่างหนึ่งขององค์กรธุรกิจดังนั้นการที่องค์กรธุรกิจมีความสามารถในการทำกำไรที่แตกต่างกันก็จะต้องส่งผลให้การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีความแตกต่างกัน รวมถึงในเรื่องของบทบาทของการกำกับดูแลกิจการที่ทำหน้าที่ในการกำกับการบริหารจัดการที่จะส่งผลต่อการดำเนินงาน ความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มมูลค่าขององค์กรธุรกิจระยะยาวโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท รวมถึงผลกระทบเชิงกำกับของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์นี้จากกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเนื้อหาในบทนี้อธิบายถึงขอบเขตการศึกษา ขอบเขตประชากร การรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 ขอบเขตการศึกษา

1.1.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรจำนวน 483 บริษัท ระหว่างปี 2557 ถึง 2561 ทั้งสิ้น 2,308 ชุดข้อมูลซึ่งเก็บแบบรายปี(ปีบัญชี) โดยแสดงรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนชุดข้อมูลทั้งหมดของการศึกษานี้

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	รวม
จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย **	524	555	571	601	614	2,865
จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงานและเข้าข่ายถูกเพิกถอน	(23)	(23)	(23)	(23)	(23)	(115)
จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่มีการเปิดเผยข้อมูลตัวแปรตามแบบจำลองไม่ครบถ้วน	(99)	(114)	(121)	(95)	(107)	(536)
รวมจำนวนชุดข้อมูลในการศึกษานี้	435	450	459	483	484	2,308

** ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562 : ออนไลน์

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้

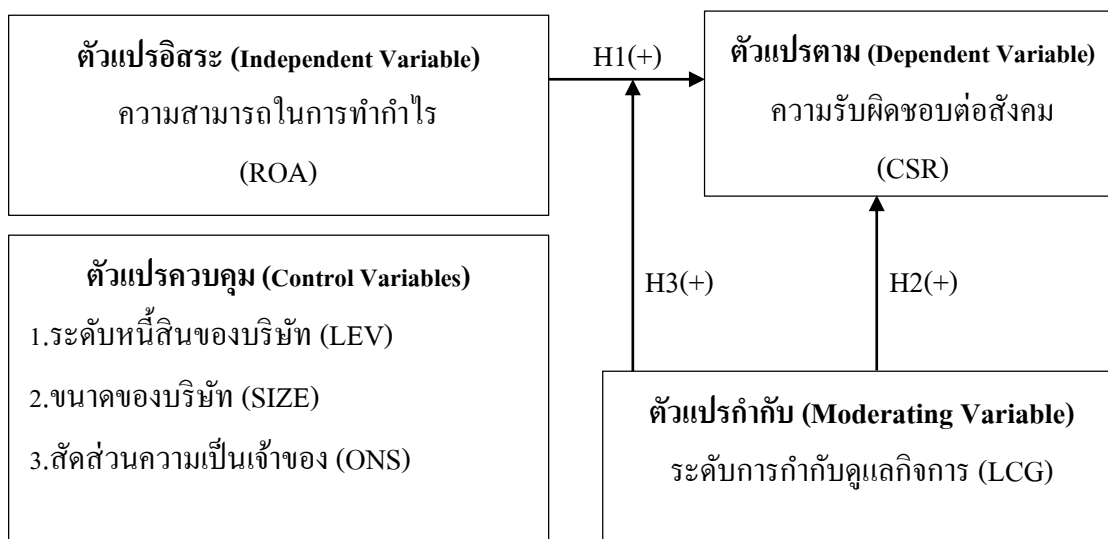
1.2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปรที่ต้องการศึกษาจากรายงานประจำปี แบบรายงาน 56-1 ของแต่ละกิจการ และรายงานการประกาศผลการจัดกลุ่มการกำกับดูแลกิจการ (CGR Reports) ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

1.2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากหนังสือบทความ ตำราทางวิชาการ เอกสารออนไลน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

จากแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งสามารถพัฒนาตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาได้ดังนี้

1.3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา (Conceptual Framework)

1.3.2 แบบจำลองสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ 1

H1 : ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$CSR = \beta_0 + \beta_1 ROA + \beta_2 LEV + \beta_3 SIZE + \beta_4 ONS + \epsilon_i$$

1.3.3 แบบจำลองสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ 2

H2 : ระดับการกำกับดูแลกิจการจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$CSR = \beta_0 + \beta_1 LCG3 + \beta_2 LCG2 + \beta_3 LCG1 + \beta_4 LEV + \beta_5 SIZE + \beta_6 ONS + \epsilon_i$$

1.3.4 แบบจำลองสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ 3

H3 : ระดับการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบเชิงกำกับเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$CSR = \beta_0 + \beta_1 ROA + \beta_2 LCG3 + \beta_3 LCG2 + \beta_4 LCG1 + \beta_5 LCG3*ROA + \beta_6 LCG2*ROA + \beta_7 LCG1*ROA + \beta_8 LEV + \beta_9 SIZE + \beta_{10} ONS + \epsilon_i$$

โดยที่

CSR คือ ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Operation)

ROA	คือ ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (Return on Asset)
LCG	คือ ระดับการกำกับดูแลกิจการ (Levels of Corporate Governance)
LEV	คือ ระดับหนี้สินของบริษัท
SIZE	คือ ขนาดของบริษัท
ONS	คือ สัดส่วนความเป็นเจ้าของ
β_0	คือ ค่าคงที่ (Constant) ของสมการถดถอย
ε_i	คือ ค่าความคลาดเคลื่อน (Error or Residual)

1.4 ตัวแปรและการวัดค่า

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม ตัวแปรกำกับ และตัวแปรควบคุม ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรอิสระในการศึกษานี้ ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในการศึกษาครั้งนี้วัดโดยใช้ อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งจากการศึกษาของ Janshom (2010) ที่พบว่าความสามารถในการทำกำไรมีผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

$$ROA = \frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Income)}}{\text{สินทรัพย์รวม (Total assets)}}$$

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ตัวแปรตามในการศึกษานี้ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ซึ่งในการศึกษานี้วัดจากระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการตามแนวทางปฏิบัติของกลุ่มเอ็นเอ็มทีธุรกิจเพื่อสังคมซึ่งจัดทำโดยคณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน (Thaipat Institute, 2007) จำนวนทั้งหมด 45 ตัวชี้วัด โดยแบ่งแนวทางปฏิบัติออกเป็น 7 ประเด็นหลัก คือ 1)การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2)การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม 3)การเคารพสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 4)ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 5)การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม 6)การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และ 7)การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ในการศึกษานี้ตัวแปรดังกล่าววัดค่าโดยใช้ระดับการเปิดเผยข้อมูล ดังนี้

แทนค่าด้วย 0 หากกิจการไม่มีการเปิดเผยข้อมูลตัวชี้วัดดังกล่าว

แทนค่าด้วย 1 หากกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลตัวชี้วัดดังกล่าว

จากนั้นรวมคะแนนทั้งหมด และนำมาหาสัดส่วน (%) โดยนำมาหารด้วยคะแนนเต็ม (45 คะแนน) ทำให้คะแนนการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในช่วง 0-1 คะแนน

ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

ตัวควบคุมในการศึกษานี้ ได้แก่

1.ระดับหนี้สินของบริษัท (LEV) วัดโดยใช้ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม

ซึ่งจากการศึกษาของ Garcia, Gago and Nieto (2017) และ Jensen and Meckling (1976) ที่พบว่าระดับหนี้สินของบริษัทนั้นถือเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

$$LEV = \frac{\text{หนี้สินรวม (Total debt)}}{\text{สินทรัพย์รวม (Total assets)}}$$

2.ขนาดของบริษัท (SIZE) วัดโดยใช้ ลอการิทึมของสินทรัพย์รวม ซึ่งจากการศึกษาของ Brammer and Millington (2006) ที่พบว่าขนาดของกิจการที่วัดจากสินทรัพย์รวมมีทิศทางเดียวกันกับระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ

$$SIZE = \log(\text{สินทรัพย์รวม})$$

3.สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ONS) วัดโดยใช้ สัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่สุดต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด ซึ่งจากการศึกษาของ Iturriaga and Foronda (2009) ที่พบว่า สัดส่วนความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

$$ONS = \frac{\text{จำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด}}{\text{จำนวนหุ้นทั้งหมด}} \times 100$$

ตัวแปรกำกับ (Moderating Variable)

ตัวแปรกำกับในการศึกษานี้ ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการอ้างอิงการประกาศผลการจัดกลุ่มการกำกับดูแลกิจการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ในช่วงปี 2557-2561 โดยจะประกาศรายชื่อเฉพาะบริษัทที่ได้รับคะแนนในระดับ ดีเลิศ ดีมาก และดี ในการศึกษานี้จัดกลุ่มกิจการตามระดับระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1)กิจการไม่ได้อยู่ในประกาศผลการจัดกลุ่ม
- 2)กิจการอยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่มในระดับดี
- 3)กิจการอยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่มในระดับดีมาก
- 4)กิจการอยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่มในระดับดีเลิศ

วัดค่า โดยใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) 3 ตัวแปร LCG1 LCG2 และ LCG3

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจะนำมาประมวลผลตามหลักสถิติโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปลักษณะเบื้องต้นของข้อมูลแต่ละตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่ามัธยฐานของข้อมูล (Median) ค่าสูงสุด (Maximum : Max) ค่าต่ำสุด (Minimum : Min) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างระหว่างปี 2557 – 2561

ผลการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปีระหว่างปี 2557 ถึง 2561 โดยการศึกษาที่น่าสนใจเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี 2557 ถึง 2561 ไปประมวลผลและวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุดและต่ำสุดของข้อมูล (Maximum and Minimum) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation: S.D.) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรเชิงปริมาณในการศึกษานี้

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
CSR	0.56	0.58	0.00	0.84	0.12
ROA	0.04	0.04	-1.50	0.56	0.09
LEV	0.24	0.20	0.00	0.86	0.21
SIZE	9.87	9.74	8.33	12.50	0.72
ONS	31.09	25.79	0.53	95.76	18.00

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในช่วงระหว่างปี 2557 ถึง 2561 จำนวน 2,308 ชุดข้อมูล

จากตารางที่ 2 แสดงสถิติพรรณนาของตัวแปรเชิงปริมาณในการศึกษานี้ ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (CSR) ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) ระดับหนี้สินของบริษัท (ONS) ขนาดของกิจการ (SIZE) สัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ONS) สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 2,308 ตัวอย่าง ที่อยู่ระหว่างปี 2557 – 2561 พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.56 คะแนน ส่วนค่ามัธยฐานของข้อมูลรวมอยู่ที่ 0.58 คะแนน และมีค่าต่ำสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ 0.00 คะแนน ในขณะที่ค่าสูงสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ 0.84 คะแนน นอกจากนี้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลรวมอยู่ที่ 0.12 คะแนน

เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) จากสัดส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 2,308 ตัวอย่าง ที่อยู่ระหว่างปี 2557 – 2561 พบว่า มีค่าเฉลี่ยของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 4 ค่ามัธยฐานรวมของข้อมูลอยู่ที่ร้อยละ 4 และค่าต่ำสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ติดลบร้อยละ 150 ในขณะที่ค่าสูงสุดรวมอยู่ที่ร้อยละ 56 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลอยู่ที่ร้อยละ 9

เมื่อพิจารณาระดับหนี้สินของบริษัท (LEV) จากสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 2,308 ตัวอย่าง ที่อยู่ระหว่างปี 2557 – 2561 พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 24 ส่วนค่ามัธยฐานของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 20 และค่าต่ำสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ ร้อยละ 0 ส่วนค่าสูงสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 86

เมื่อพิจารณานาถของบริษัจากมูลค่าสินทรัพย์รวม (SIZE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557-2561 ดังตารางที่ 2 ซึ่งข้อมูลในตารางดังกล่าวเป็นค่าที่ได้ค่า log ไว้ซึ่งเมื่อนำมาเขียนบรรยายสถิติพรรณนาผู้ศึกษาได้ทำการถอดค่า log ดังกล่าวออกโดยข้อมูลแสดงรายละเอียดดังนี้ พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลรวมอยู่ที่ค่า $\log 9.87$ หรือ 7,413 ล้านบาท ค่ามัธยฐานของข้อมูลรวมอยู่ที่ค่า $\log 9.74$ หรือ 5,420 ล้านบาท ส่วนค่าต่ำสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ $\log 8.33$ หรือ 213 ล้านบาทในขณะที่ค่าสูงสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ $\log 12.50$ หรือ 3.16 ล้านล้านบาท นอกจากนี้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลรวมอยู่ที่ 0.72

เมื่อพิจารณาสัดส่วนความเป็นเจ้าของ (ONS) จากจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุดต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 2,308 ตัวอย่าง ที่อยู่ระหว่างปี 2557 – 2561 พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลรวมอยู่ที่สัดส่วนร้อยละ 31.09 และมีค่ามัธยฐานของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 25.79 ส่วนค่าต่ำสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 0.53 และค่าสูงสุดของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 95.76 ในค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลรวมอยู่ที่ร้อยละ 18.00

ตารางที่ 3 ค่าสถิติพรรณนาของตัวแปรหุ่นของการกำกับดูแลกิจการ (LCG)

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
LCG0	665	28.80
LCG1	621	26.90
LCG2	683	29.60
LCG3	339	14.70
รวม	2,308	100.00

หมายเหตุ : ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในช่วงระหว่างปี 2557 ถึง 2561 จำนวน 2,308 ชุดข้อมูล

LCG0 หมายถึง กิจการที่ไม่ได้อยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่ม

LCG1 หมายถึง กิจการอยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่มในระดับดี

LCG2 หมายถึง กิจการอยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่มในระดับดีมาก

LCG3 หมายถึง กิจการอยู่ในประกาศผลการจัดกลุ่มในระดับดีเลิศ

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557 – 2561 พบว่ามีจำนวนบริษัทที่ไม่ได้รับการคัดเลือกอยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่มเท่ากับ 139 บริษัท (665 ชุดข้อมูล) คิดเป็นร้อยละ 28.80 มีจำนวนบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีเท่ากับ 130 บริษัท (621 ชุดข้อมูล) คิดเป็นร้อยละ 26.90 มีจำนวนบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีมากเท่ากับ 143 บริษัท (683 ชุดข้อมูล) คิดเป็นร้อยละ 29.60 และมีจำนวนบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีเลิศเท่ากับ 71 บริษัท (339 ชุดข้อมูล) คิดเป็นร้อยละ 14.70

1.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เป็นการวิเคราะห์ว่าตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ซึ่งหลังจากได้ทดสอบสมมติฐานเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีความถดถอยเชิงพหุ เพื่อตอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

1.1 การทดสอบสมมติฐานที่ 1 (H1)

H1 : ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$CSR = 0.475 + 0.159(ROA) + 0.022(LEV) + 0.007(SIZE)$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของความสามารถในการทำกำไรของบริษัทและการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ค่าสถิติ		
	Beta	t-Statistics	P-Value
(Constant)	0.475***	14.152	0.000

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของความสามารถในการทำกำไรของบริษัทและการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ค่าสถิติ		
	Beta	t-Statistics	P-Value
ROA	0.159***	5.729	0.000
LEV	0.022*	1.760	0.078
SIZE	0.007**	2.055	0.040
ONS	0.000	1.056	0.291
R-squared		0.019	
Adjusted R-squared		0.018	
F-statistics		11.390	
Prob.(F-statistics)		0.000	

หมายเหตุ: *** หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
 ** หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 * หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุตามตารางที่ 4 และ 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R-squared) ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 0.019 และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับแล้ว (Adjusted R-squared) ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 0.018 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ในแบบจำลองที่ 1 อันประกอบด้วย ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) ระดับหนี้สินของบริษัท (LEV) และขนาดของบริษัท (SIZE) สามารถอธิบายผลของความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (CSR) ในช่วงปี 2557 - 2561 ซึ่งเป็นตัวแปรตามในแบบจำลองที่ 1 ได้ร้อยละ 1.80

ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าของ P-Value ของตัวแปรอิสระ ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) มีค่าเท่ากับ 0.000 แสดงให้เห็นว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (Beta) ของตัวแปรอิสระนี้มีค่าเท่ากับ 0.159 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นค่าบวก หมายความว่า ตัวแปรความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (CSR) และเป็นไปตามทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวัง ทำให้การทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่า หากความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเพิ่มขึ้น

1.2 การทดสอบสมมติฐานที่ 2 (H2)

H2 : ระดับการกำกับดูแลกิจการจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$\text{CSR} = 0.587 + 0.097(\text{LCG3}) + 0.088(\text{LCG2}) + 0.066(\text{LCG1}) - 0.009(\text{SIZE})$$

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของระดับการกำกับดูแลกิจการและการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ค่าสถิติ		
	Beta	t-Statistics	P-Value
(Constant)	0.587***	16.526	0.000
LCG3	0.097***	11.766	0.000
LCG2	0.088***	14.388	0.000
LCG1	0.066***	10.870	0.000
LEV	0.018	1.579	0.115
SIZE	-0.009**	-2.498	0.013
ONS	0.000	1.189	0.235
R-squared		0.103	
Adjusted R-squared		0.101	
F-statistics		44.021	
Prob.(F-statistics)		0.000	

หมายเหตุ: *** หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
 ** หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 * หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุตามตารางที่ 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R-squared) ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 0.103 และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับแล้ว (Adjusted R-squared) ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 0.101 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ในแบบจำลองที่ 2 อันประกอบด้วย ระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG) ของบริษัท และ ขนาดของบริษัท (SIZE) สามารถอธิบายผลของความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (CSR) ในช่วงปี 2557 - 2561 ซึ่งเป็นตัวแปรตามในแบบจำลองที่ 2 ได้ร้อยละ 10.10

ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าของ P-Value ของตัวแปรอิสระ ระดับการกำกับดูแลกิจการระดับดีที่สุด (LCG3) ดีมาก (LCG2) และดี (LCG1) มีค่าเท่ากับ 0.000 แสดงให้เห็นว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (Beta) ของตัวแปรอิสระนี้ มีในระดับการกำกับดูแลกิจการดีที่สุดมีค่าเท่ากับ 0.097 ระดับการกำกับดูแลกิจการดีมากมีค่าเท่ากับ 0.088 และระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีมีค่าเท่ากับ 0.066 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นค่าบวก หมายความว่า ระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (CSR) และเป็นไปตามทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวัง ทำให้การทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่า หากระดับการกำกับดูแลกิจการเพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเพิ่มขึ้น

1.3 การทดสอบสมมติฐานที่ 3 (H3)

H3 : ระดับการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบเชิงกำกับเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

$$\begin{aligned} \text{CSR} = & 0.603 + 0.165(\text{ROA}) + 0.105(\text{LCG3}) + 0.088(\text{LCG2}) + \\ & 0.065(\text{LCG1}) - 0.250(\text{LCG3} * \text{ROA}) + 0.027(\text{LEV}) - \\ & 0.012(\text{SIZE}) \end{aligned}$$

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบผลกระทบเชิงกำกับของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ค่าสถิติ		
	Beta	t-Statistics	P-Value
(Constant)	0.603***	16.939	0.000
ROA	0.165***	4.303	0.000
LCG3	0.105***	11.765	0.000
LCG2	0.088***	12.445	0.000

LCG1	0.065***	9.841	0.000
LCG3*ROA	-0.250***	-2.860	0.004
LCG2*ROA	-0.097	-1.293	0.196
LCG1*ROA	-0.600	-0.927	0.354
LEV	0.027**	2.305	0.021
SIZE	-0.012***	-3.037	0.002
ONS	0.000	1.023	0.307
R-squared		0.112	
Adjusted R-squared		0.109	
F-statistics		29.092	
Prob.(F-statistics)		0.000	

หมายเหตุ: *** หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
 ** หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 * หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุตามตารางที่ 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R-squared) ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 0.112 และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับแล้ว (Adjusted R-squared) ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 0.109 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองที่ 3 อันประกอบด้วย ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) ระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG) ของบริษัท ผลคุณระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัท กับระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG*ROA) ระดับหนี้สินของบริษัท (LEV) และขนาดของบริษัท (SIZE) สามารถอธิบายผลของความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (CSR) ในช่วงปี 2557 - 2561 ซึ่งเป็นตัวแปรตามในแบบจำลองที่ 3 ได้ร้อยละ 10.90

ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าของ P-Value ของตัวแปรอิสระ ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) มีค่าเท่ากับ 0.000 แสดงให้เห็นว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (Beta) ของตัวแปรอิสระนี้มีค่าเท่ากับ 0.165 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นค่าบวก หมายความว่า ตัวแปรความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (CSR) ตัวแปรระดับการกำกับดูแลกิจการระดับดีที่สุด (LCG3) ดีมาก (LCG2) และดี (LCG1) มีค่าเท่ากับ 0.000 แสดงให้เห็นว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (Beta) ของตัวแปรอิสระนี้ในระดับการกำกับดูแลกิจการดีที่สุดมีค่าเท่ากับ 0.105 ระดับการกำกับดูแลกิจการดีมากมีค่าเท่ากับ 0.088 และระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีมีค่าเท่ากับ 0.065 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นค่าบวก หมายความว่า ระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (CSR)

และเมื่อตัวแปรความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) มีปฏิกริยา (Interact) กับระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG) ที่แสดงปฏิสัมพันธ์ในรูปผลคูณระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกับระดับการกำกับดูแลกิจการ ($ROA * LCG$) โดยตัวแปรผลคูณระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกับระดับการกำกับดูแลกิจการระดับดีมาก ($ROA * LCG2$) และระดับดี ($ROA * LCG1$) มีค่าของ P-Value เท่ากับ 0.196 และ 0.354 ตามลำดับแสดงให้เห็นว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นตัวแปรปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ไม่มีผลต่อระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ แต่เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ในรูปผลคูณระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกับระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ ($ROA * LCG3$) พบว่ามีค่าของ P-Value เท่ากับ 0.004 แสดงให้เห็นว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (Beta) ของตัวแปรอิสระนี้มีค่าเท่ากับ -0.250 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นค่าลบ ดังนั้นการทดสอบนี้จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_3 หมายความว่าระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ (LCG3) มีผลกระทบเชิงกำกับเชิงลบ (Weaken) ต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) กับ ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (CSR) แสดงให้เห็นว่าระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศมีผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการอ่อนแอลงกล่าวคือจากเดิมหากความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเพิ่มขึ้น (ตามการทดสอบสมมติฐานที่ 1) แต่เมื่อมีผลกระทบเชิงกำกับของการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศเข้าไปกำกับความสัมพันธ์นั้นทำให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการลดลง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่กิจการอาจมุ่งเน้น ไปพัฒนาที่หลักปฏิบัติอื่นของการกำกับดูแลกิจการมากกว่าหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (ถ้านิ่งถึงผู้มีส่วนได้เสีย)

สรุปและการอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1.1 สรุปผลการศึกษา

โดยการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายค่าสถิติเบื้องต้นจากการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 2,308 ชุดข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557 – 2561 รวมทั้งหมด 5 ปี พบว่า ในช่วงปี 2557 - 2561 จะมีคะแนนระดับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.56 คะแนน โดยมีคะแนนสูงสุดอยู่ที่ 0.84

คะแนน และคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 0.00 คะแนน ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทซึ่งวัดจากกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.04 ซึ่งมีค่าสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 0.56 และค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -1.50 ส่วนระดับหนี้ของกิจการพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 24 โดยมีระดับสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 86 และระดับต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 0 หากพิจารณาขนาดของกิจการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557 – 2561 ที่ใช้ในการศึกษานี้ ขนาดของกิจการที่วัดจากมูลค่าทรัพย์สินรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ log9.87 หรือ 7,413 ล้านบาท โดยมีระดับสินทรัพย์สูงสุดอยู่ที่ log12.50 หรือ 3.16 ล้านล้านบาท และระดับสินทรัพย์ต่ำสุดอยู่ที่ log8.33 หรือ 213 ล้านบาท นอกจากนี้พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2557 – 2561 พบว่ามีจำนวนบริษัทที่ไม่ได้รับการคัดเลือกอยู่ในการประกาศผลการจัดกลุ่มเท่ากับ 665 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 28.80 มีจำนวนบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีเท่ากับ 621 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 26.90 มีจำนวนบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีมากเท่ากับ 683 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 29.60 และมีจำนวนบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีที่สุดเท่ากับ 339 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 14.70

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ผลสรุปการวิเคราะห์เทียบกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานที่ทดสอบ	ความสัมพันธ์ที่คาดหวัง	ผลการทดสอบ
สมมติฐานที่ 1 (H_1)	บวก	ยอมรับ
สมมติฐานที่ 2 (H_2)	บวก	ยอมรับ
สมมติฐานที่ 3 (H_3)	บวก	ปฏิเสธ

สมมติฐาน H_1 พบว่า ตัวแปรความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (CSR) และเป็นไปตามทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวัง ทำให้การทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่า หากความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเพิ่มขึ้น เป็นไปตามทิศทางที่คาดหวังจึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐาน H_2 พบว่า ระดับการกำกับดูแลกิจการ (LCG) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (CSR) และเป็นไปตามทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวัง ทำให้การทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่า หากระดับการกำกับดูแลกิจการเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเพิ่มขึ้น เป็นไปตามทิศทางที่คาดหวังจึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐาน H₃ พบว่า ระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ (LCG3) มีผลกระทบเชิงกำกับเชิงลบ (Weaken) ต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) กับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (CSR) แสดงให้เห็นว่าระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศมีผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการอ่อนแอลงไม่เกินไปตามทิศทางที่คาดหวังจึงปฏิเสธสมมติฐาน

1.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ระดับการกำกับดูแลกิจการ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

สมมติฐาน H₁ พบว่า ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chaimala and Tanupol (2017) ที่พบว่า การเปิดเผยการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร (ROA) และ Janshom (2010) ที่พบว่า อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) มีผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทมีผลต่อการดำเนินด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท โดยถ้าองค์กรธุรกิจมีความสามารถในการทำกำไรสูงขึ้นก็จะทำให้มีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมสูงขึ้นตาม อย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐาน H₂ พบว่า ระดับการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Majeed, Tariq and Saleem (2015) ที่พบว่า การกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการรายงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมแสดงให้เห็นว่าระดับการกำกับดูแลกิจการมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการรวมไปถึงการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ โดยหากองค์กรธุรกิจมีระดับการกำกับดูแลกิจการที่สูงขึ้นก็จะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการสูงขึ้นตาม อย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐาน H₃ พบว่า ตัวแปรที่แสดงปฏิสัมพันธ์ซึ่งคือผลคูณระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกับระดับการกำกับดูแลกิจการระดับดีเลิศมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในเชิงลบ (Weaken) ทำให้เห็นว่าระดับการกำกับดูแลกิจการมีบทบาทในเชิงกำกับต่อความสัมพันธ์นี้แต่เกินไปในทิศทางที่อ่อนแอลง กล่าวคือจากเดิมหากความสามารถในการทำกำไรของบริษัท (ROA) เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเพิ่มขึ้น

แต่เมื่อมีผลกระทบเชิงกำกับของการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศเข้าไปกำกับความสัมพันธ์นั้นทำให้ระดับการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการลดลง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่กิจการอาจมุ่งเน้นไปพัฒนาที่หลักปฏิบัติอื่นของการกำกับดูแลกิจการมากกว่าหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม(คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย)

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. ข้อเสนอแนะต่อองค์กรธุรกิจ

หากองค์กรธุรกิจต้องการสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดียิ่งขึ้นซึ่งเป็นผลเชิงบวกแก่ความมั่นคงและภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจในระยะยาวองค์กรธุรกิจอาจพิจารณาเรื่องการจัดสรรงบประมาณจากผลตอบแทนที่กลับมายังองค์กรธุรกิจเพื่อเป็นการส่งเสริมการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้ลงทุน

จากผลการวิจัยสามารถให้ความเชื่อมั่นต่อผู้ลงทุนได้ในเรื่องของการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจว่าหากองค์กรธุรกิจมีความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นก็จะดำเนินงานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงขึ้นตามด้วย

3. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล

เมื่อประโยชน์ให้แก่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ในการผลักดันความพร้อมธุรกิจที่จะต้องประกอบการโดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในภาคบังคับมากยิ่งขึ้นและรายงานผลการดำเนินงานออกมาเป็นรูปธรรมในหลักเกณฑ์เดียวกันได้

เอกสารอ้างอิง

- Alchian, A., & Demsetz, H. (1972). Production, information cost, and economic organization. *American Economic Review*, 62(5), 777-795.
- Anand, S. (2008). *Essentials of corporate governance*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Brammer, S., & Millington, A. (2006). 'Organizational slack and the composition of corporate community involvement.' Paper presented at the Academy of Management Conference, Denver.
- Chaimala K., & Tanupol, I. (2017). The relationship between corporate social responsibility and firm's Performance. *Interdisciplinary Sripatum Chonburi Journal*, 3(2), 1-9.
- Clarke, T.(Ed.). (2004). *Theories of corporate governance: The philosophical foundations of corporate governance*. New York: Routledge.

- Garcia L., Gago R., & Nieto, M. (2017). Corporate social responsibility, board of directors, and firm performance: an analysis of their relationships. *Review of Managerial Science*, 10(1), 1-20.
- Hensawang S. (2017). The effect of corporate governance score and shareholder structure on excess returns and financial performance: An empirical study in the stock exchange of Thailand. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology*, 3(2), 35-51.
- Iturriaga, J., & Foronda, O. (2009). Corporate social responsibility and large shareholders: An analysis of European Firms. University of Burgos, Spain.
- Janshom S. (2010). The relationship between organization size and level of corporate social responsibility disclosure of industrial companies listed on the stock exchange of Thailand. Thesis. Thammasat University.
- Jensen, M., & Meckling, W. (1976). Theory of the firms: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305-360.
- Majeed, S., Tariq, A., & Saleem, S. (2015). The effect of corporate governance elements on corporate social responsibility (CSR) disclosure : An empirical evidence from listed companies at KSE Pakistan. *International Journal of Financial Studies*. 3(4), 530-556.
- Kotler, P., & Lee, N. (2005). Corporate social responsibility. Published by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey
- Thai Institute of Directors. (2017). *CGR reports*. Retrieved on 4 January 2020 from <http://www.thai-iod.com/th/publications.asp?type=4>
- Thaipat Institute. (2007). *Corporate social responsibility guidelines*. Retrieved on 18 August 2020 from [http:// www.setsustainability.com/download/ejlrsm56ns3fi7v](http://www.setsustainability.com/download/ejlrsm56ns3fi7v)
- The Stock Exchange of Thailand . (2012). *The guidance of corporate social responsibility*. Retrieved on 2 April 2020 from https://www.set.or.th/sustainable_dev/th/cg/files/2013/CGPrinciple2012Thai-Eng.pdf
- The Stock Exchange of Thailand. (2015). *Concept of financial planning*. Retrieved on 4 January 2020 from <https://www.set.or.th/set/financialplanning/knowledgedetail.do?contentId=526>
- The Securities and Exchange Commission. (2017). *The guidance of corporate social responsibility*. Retrieved on 23 March 2020 from http://www.set.or.th/sustainable_dev/th/sr/publication/files/corporate_social_responsibility.pdf

